

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Μ΄

Πέμπτη 31 Οκτωβρίου 2019

ΘΕΜΑΤΑ

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

3. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με τίτλο: «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις», σελ. 4003 – 4120

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΖΕΜΠΙΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν σχέδιο νόμου η εθνική νομοθεσία εναρμονίζεται με το Ενωσιακό Δίκαιο και τις οδηγίες που συγκροτούν το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, ενώ παράλληλα κατά τρόπο ισορροπημένο και αναλογικό οριοθετεί τις πολιτικές παροχής διεθνούς προστασίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις αυξημένες ροές μετακίνησης και τη φέρουσα ικανότητα της χώρας μας για την υποδοχή και ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών.

Και εδώ πρέπει να επισημάνουμε, γιατί ακούστηκε κριτική από περισσότερες από μια πλευρές, ότι η εφαρμογή του Ενωσιακού Δικαίου δεν είναι αλά καρτ. Δεν επιλέγουμε κάθε φορά αν θα το εφαρμόσουμε ή όχι. Η κριτική που γίνεται όταν δεν εφαρμόζεται το Ενωσιακό Δίκαιο ή όταν καθυστερεί η εφαρμογή του, είναι δικαιολογημένη. Η αντίθετη κριτική είναι αδικαιολόγητη και αγνοεί μία βασική αρχή, ότι η Ευρώπη είναι πλέγμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Οι θεμελιώδεις αρχές που υιοθετούνται με το νομοσχέδιο αυτό, είναι αυτονόητες στον πολιτισμένο κόσμο. Η Ελλάδα είναι μια χώρα με χερσαία και θαλάσσια σύνορα, τα οποία έχει υποχρέωση να προστατεύει και να περιφρουρεί, ότι είναι, επίσης, μια ευνομούμενη κρατική οντότητα, που δεν επιτρέπει την παραμονή στα εδάφη της σε όσους δεν έχουν νόμιμη αιτία, και κυρίως ότι η ουσιαστική προστασία όσων πραγματικά δικαιούνται άσυλο, προϋποθέτει την ύπαρξη ενός στιβαρού και αποτελεσματικού κράτους δικαίου. Με λίγα λόγια πρόκειται για ένα συμπαγές, αυστηρό αλλά δίκαιο νομοθετικό πλαίσιο, που προβλέπει ευέλικτες και ταχύρρυθμες διαδικασίες με ανελαστικά χρονοδιαγράμματα. Παράλληλα δε σέβεται από το πρώτο μέχρι το τελευταίο στάδιο τη δημοκρατική νομιμότητα και τις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σήμερα κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια το παρόν σχέδιο νόμου δέχθηκε κριτική με επιχειρήματα εκ διαμέτρου αντίθετα και μάλιστα από εντελώς διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες. Ακούστηκαν μέχρι περί μισανθρωπισμού ή εγκλήματα κατά του έθνους, από τη μια ότι πρόκειται για ένα σκληρό, άτεγκτο και περιοριστικό δικαιωμάτων σχέδιο νόμου και από την άλλη ότι πρόκειται για ένα νομοθέτημα ευρωπαϊκής έμπνευσης, που υιοθετεί υπερβολικά φιλελεύθερες αντιλήψεις.

Υπό την έννοια αυτή θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι πρόκειται για ένα συνετό και μετριοπαθές νομοθέτημα, πλην τολμηρό και φιλόδοξο, που πολιτικά απηχεί τον μεσαίο χώρο.

Ωστόσο με τις διαστάσεις που έχει προσλάβει το φαινόμενο στις μέρες μας, με τις ασύμμετρες ροές προσφύγων και μεταναστών, γίνεται φανερό ότι οι ιδεολογικές αναζητήσεις συνιστούν υπέρμετρη πολυτέλεια. Απαιτείται κοινή λογική, με όρους συναίνεσης, για την κατεπείγουσα αντιμετώπιση ενός κορυφαίου εθνικού ζητήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πανθομολογούμενη διαπίστωση ότι στο παρελθόν παρουσιάστηκε ένα σοβαρό έλλειμμα σε διαχειριστικό και οργανωτικό επίπεδο για την αντιμετώπιση του προσφυγικού - μεταναστευτικού. Υπήρξε μια διαχειριστική χαλαρότητα, που σε συνδυασμό με τις παθογένειες της ελληνικής διοίκησης και τις ασάφειες του νόμου επέτρεπε κατά κόρον την κατάχρηση της νομοθεσίας ασύλου.

Είναι ενδεικτικές του κλίματος ιλαρότητας και ανεμελιάς που κυριαρχούσε, οι μνημειώδεις και άστοχες λεκτικές διατυπώσεις

που έστελναν, όμως, εσφαλμένα και επικίνδυνα μηνύματα στην αντιπέρα όχθη.

Όσο αυτό που μας ενδιαφέρει, είναι το αποτύπωμα και το αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής. Νομίζω ότι τα μεγέθη τα οποία ακούστηκαν, καταδεικνύουν την παταγώδη αποτυχία: Οι εξήντα οκτώ χιλιάδες αιτήσεις ασύλου οι οποίες εκκρεμούν και οι μόλις χίλιες οκτακόσιες επιστροφές υπηκόων τρίτων χωρών, όταν ο Επίτροπος της Ευρωπαϊκής Μετανάστευσης, ο κ. Αβραμόπουλος, είπε ότι αυτή την περίοδο θα έπρεπε να είναι τριάντα πέντε χιλιάδες. Αντί, λοιπόν, για τριάντα πέντε χιλιάδες επιστροφές είχαμε μόλις χίλιες οκτακόσιες.

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι είχαμε έναν μηχανισμό που είχε ήδη στομάσει, και που θα κατέρρεε πλήρως με την παραμικρή νέα πίεση που θα υφίστατο. Αυτή η πίεση δεν άργησε να έρθει με την εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού από την ηγεσία της γείτονος.

Και βέβαια, πριν φτάσουμε εδώ, είχαμε και τον χρόνο και τους απαιτούμενους πόρους που υπερέβαιναν τα 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ, για να δομήσουμε έναν πιο αξιόπιστο και ανθεκτικό μηχανισμό απονομής ασύλου, επιστροφών και ενσωμάτωσης. Δυστυχώς οι πόροι διασπαθίστηκαν και η χώρα μας έμεινε ανοχύρωτη.

Όσο δεν ήταν μόνο η ελληνική κοινωνία που δοκίμασε τις συνέπειες αυτού του μείγματος διαχειριστικής ανεπάρκειας και ιδεοληψίας. Αντίστοιχες αιτιάσεις υπήρξαν και διεθνώς από τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Διεθνής Επιτροπή Νομικών και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες κατήγγειλαν ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2018 τις συστημικές ατέλειες στο ελληνικό Δίκαιο, και στην πρακτική που έχουν ως αποτέλεσμα τα ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα να στερούνται του δικαιώματος στέγασης, υγείας και εκπαίδευσης. Μάλιστα, η επιτροπή κοινωνικών δικαιωμάτων έκανε δεκτή την καταγγελία, όπως και ανάλογες καταγγελίες υπήρξαν κατά το παρελθόν και από τον Γενικό Γραμματέα της Διεθνούς Αμνηστίας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διασταλτική ερμηνεία της ευαλωτότητας και η ιδεοληπτική και αθέλητη ταύτιση της έννοιας του μετανάστη και του πρόσφυγα παραβίαζε την Αρχή της Γενεΐης και τα δικαιώματα του προσφύγων, δημιουργούσε αποθήκες ψυχών, κολαστήρια και «Μόριες».

Για να ολοκληρώσω και να μην καταχραστώ τον χρόνο, θα ήθελα να πω ότι σε έναν κόσμο κλειστών συνόρων, όπου τα όνειρα νέων ανθρώπων και οι ελπίδες τους για μια καλύτερη ζωή ξεψυχούν σε παγωμένα κοντέινερς, η μικρή και φτωχή μας χώρα έχει σηκώσει βάρος μεγαλύτερο από αυτό που της αναλογεί. Μακάρι να μπορούσε να αντιμετωπίσει και να αμβλύνει την αδικία και τη δυστυχία, που συνεπάγονται οι ανισότητες στην κατανομή του πλούτου σε τρεις ηπείρους. Αυτό, όμως, που σίγουρα μπορεί να κάνει, είναι να αναπτύξει πολιτικές κοινωνικής ενσωμάτωσης των ασυλούχων, επιδεικνύοντας ανθρωπιά, αλληλεγγύη και κατανόηση, τις πανανθρώπινες αυτές αρετές που προέρχονται από την αρχαία ελληνική κοινωνία, η οποία γέννησε τον ιερό θεσμό της ικεσίας για τους απελπισμένους ανθρώπους, που αναζητούν καταφύγιο για να προστατευτούν από τον πόλεμο και τη βία.

Ευχαριστώ πολύ.